

Lázár Ervin A kék meg a sárga című meséjének dramatizált feldolgozása óvodai környezetben

Horváth Júlia* – N. Mandl Erika**

Abstract **Dramatized Adaptation of Lázár Ervin's Fairy Tale The Blue and the Yellow in a Kindergarten Environment.** In the first part of the paper, some activity models implemented in university courses will be presented, in which the students are introduced, during the dramatization of fairy tales in the framework of joint creative work, to a variety of performance techniques, playing and experimenting with the learned theater effect elements. One of the aims of these courses is to help the students become familiar with fairy tale dramatization forms and fairy tale types that are suitable for integrating educational areas particularly important from the point of view of the development of children growing up in disadvantaged environments (e.g. story content to overcome language disadvantages and incomplete social competences). In the second part of the paper, four types of dramatization models of a particular fairy tale (A kék meg a sárga [The Blue and the Yellow] by Hungarian author Ervin Lázár) will be presented. The practical experiences, reflections, and professional lessons to be learned from the kindergarten implementation of the drafts for the models will be presented, focusing, in addition to the artistic experience, on how the realized adaptations of Ervin Lázár's fairy tale serve the development of emotional and cognitive competences, the overcoming of learning disadvantages arising from disadvantaged situations, and the community integration of the children concerned.

Keywords dramatization, Ervin Lázár, fairy tale adaptation, mother tongue education, text and visuals

A mesedramatizálás transzferhatásai – szöveg és látvány

Tanulmányunkban olyan mesedramatizálási formákat szeretnénk bemutatni, amelyek a választott mese jelentésrétegeinek értelmezésével, mélyítésével segíthetnek a gyermekeknek nyelvi és szociális hátrányaik leküzdésében is, egyszerre fejlesztve az empátiát, a szókincset, szövegalkotást és az esztétikai érzéket.

Az óvodapedagógus szak kapcsolódó egyetemi kurzusain (Anyanyelvi kompetencia fejlesztése, Kreatív alkotóműhely/bábos-mesés modul) a meseadaptációk tervezése

* MATE NI egyetemi hallgató, óvodapedagógus BA szak

** MATE Neveléstudományi Intézet

E-mail: castrum7@gmail.com; ORCID: 0000-0002-5828-7310

során a művek kiválasztásánál fontos szempont, hogy az adott mese erősítse a gyermekek közösségi érzését, képessé tegye őket a különböző élethelyzetek megértésére. Az ilyen témájú klasszikus mesék dramatizálása mellett a tanórákon több kortárs mese is szerepel a palettán. Utóbbiakban vonzó lehet a mai szófordulatok és az ismerős élethelyzetek megjelenése. Itt fontos kiemelni a nyelvi humor szerepét, amely a befogadhatóság egyik alapja. A szöveg humorán túl a vizuális és akusztikus gegek, a mulatságos játékmód tárháza végtelen az óvodai dramatizálásban is. Olyan játékformákat érdemes keresni a gyermekek számára a meseadaptációk során, amelyek vetélkednek az akciódús rajzfilmek hatáselemeivel, ugyanakkor sokkal érzékenyebb befogadást igényelnek és mélyebben szólítják meg a nézőket. Tehát a meseadaptációk látványvilágát a történetek többdimenziósságának szolgálatába lehet állítani, hogy a gyermekek számára átélhetőek legyenek. A látványosság segít a gyermekeknek a nehezebb szövegek, meseszimbólumok megértésében is.

Hatáselemek a dramatizálásban

A sikeres gyermeki befogadás érdekében az említett kurzusokon kipróbáljuk a különböző színpadi technikák megjelenítését egy előadásban belül: például egy élőjátékos előadásban a szöveg mellett a mozgásszínházi elemekkel gazdagítjuk a látványt. Az élő játék mellett megfér a hagyományos bábjáték és az árnyjáték is. A játékformák változtatása a történet könnyebb befogadását is segíti. (Például az árnyjáték alkalmas a különböző próbatételek összevonására, a bábos jelenetek az álomban zajló eseményeket elkülöníthetik az élő játékkal bemutatott valóságosnak ható történésektől.) Saját alkotásaink létrehozása során a jelmezek, kellékek színszimbolikájával is foglalkozunk, hiszen segítik a gyermeket a történet fordulatainak, konfliktushelyzeteinek megértésében, verses irodalmi műfajok esetében a költői eszközök (hasonlat, metafora) megértését is szolgálják a színpadon megjelenő látványkompozíciók. A mese árnyalt értelmezése, az ízlésformálás és a gyermekek alkotókedvének erősítése miatt egyaránt fontos, hogy az egyetemi tanórákon és az óvodai gyakorlatokon elkészített figuráink esztétikusak, karakteresek, kifejezőek, egyediek legyenek (közelítsék meg a művészi bábokat). A közös alkotás során különösen figyelünk az arcok kialakítására: a báb arca fejezzen ki valamilyen érzelmet. Az élőjátékos megjelenítés közben egy jól megformált gesztus, térváltás is segíthet befogadni bonyolultabb mesei cselekményfordulatokat, s egy közösen készített, eltalált jelmez is segíti a szerepformálást, a karakterek értelmezését.

Miért pont Lázár Ervin?

Lázár Ervin meséi a fenti céloknak maradéktalanul megfelelnek. A választott mese feldolgozásának ötlete a kurzusokon végzett formakísérletek során született. Lázár Ervin képz gazdag nyelve sok lehetőséget hordoz művei dramatikus jellegű „megérzékítésére”. Ahogy választott mesénk címéből is sejthető, a történetben nagy szerepet kap a színek különbözősége, rajtuk keresztül a természet színei, s a két szín rivalizálása. Tehát a gyermekek e mesén keresztül egyszerre találkoznak a színárnyalatok megnevezéseivel, a színkeverés fortélyaiival, a kék és a sárga természetben megtalálható változataival, a két szín által megszemélyesített emberi tulajdonságokkal, gyarlóságokkal, Lázár Ervin színes, választékos szófordulatainak keresztül.

Az irodalomtörténészek mellett mára már a tankönyvszerkesztők is megkerülhetetlennek tartják Lázár Ervin műveit, nem véletlen, hogy szinte minden évfolyamon szerepel valamelyik meséje vagy novellája.¹ *A kék meg a sárga* című mese az általános iskola második osztályos tananyaga. Ahhoz, hogy óvodai környezetben is tegyünk egy kísérletet a bemutatására, Lázár Ervintől kaptunk bátorítást. Egy nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy ő „sehányéveseknek” ír.² *A kék meg a sárga* című mesére is igaz, hogy nyelvi játékosága és humora a felnőttet is magával ragadja, tehát az óvodapedagógusnak és a szülőnek is szellemi élményt ad.³ A választott mesében szereplő – a színek által megjelenített – emberi tulajdonságok „előnyösen hatnak a gyerekek önértékelésére, önbizalmára, a baráti közösségbe való beilleszkedésére és a világra való nyitottságra”.⁴ Áttételesen itt is megjelenik a közösségbe való beilleszkedési vágy gyermekkori alapélménye⁵, a máshonnan jött ember küzdelme az elfogadásért, de ebben a műben a szerző már nem nevez meg konkrét helyeket, helyváltoztatást (pl. a faluból városba költöző gyermek helyzetét), általánosabb szintre emeli ezt az alapérzést a kék meg a sárga vetélkedésében, egymást lekicsinylő jelzőiben. A színek vetélkedésében egyszerre jelenik meg a derűs játék, Lázár Ervin kópés, fanyar humora, amelynek köszönhetően a rossz (jelen esetben a nagyképűség, önzés) nem félelmetes, hanem nevetséges formában jelenik meg. Ebben a mesében is tanúi lehetünk valóság és mese, valóság és fantázia sajátos egybejátszásának, észrevétlen áttűnéseinek, ahol a szerző képz gazdag nyelvével jelenik meg a valóság varázslata és a csodák valósága.⁶ Tehát itt is nagyon erőteljesen jelen van az egész életműre és Lázár egész életvitelére jellemző „rácsodálkozás” képessége.⁷ Ez különösen abban a meserészben jelenik meg, ahol leírja azokat a természeti jelenségeket, amelyekben a két kiemelt szín dominál: „én színezem az eget, a tengert, a vizeket, a legszebb virágok kékek, és az emberi szemek közül is a kékek a legszebbek[...] Árnyalatokban rejtőzöm, kis foltokban jelenek meg.”⁸

Pompor Zoltán monográfiájában kiemeli Lázár Ervin „sajátos, félreismerhetetlen nyelvi univerzumát”, amelyben több nyelvi hagyomány ötvöződik a népmesék nyelvi formáitól a gyermeknyelv szóalkotásain keresztül a felnőtt mesélői stílusokig.⁹ *A kék meg a sárga* című mese példázatszerűsége miatt az ezópusi fabulák jelenkori parafrázisának is tekinthető.¹⁰ Az író jellegzetes csipkelődő szófordulatai, jelzői, hangulatfestő, hangutánzó szavai a fent említett „akusztikus gegek” alkalmazására is sok lehetőséget adnak a mese előadása közben: „Ha nem tudná, én az Okker családból származom. Okker?! Erre vág fel! Hát az is egy család?”

A kék meg a sárga is a nyitott végű mesék sorába tartozik, ahol az író „a morális tanulság kimondása helyett kérdéseket vet fel”.¹¹ A mese végén a két szín zölddé való összeolvadását a szerző külön nem kommentálja, hanem a következőképpen zárja le: „–

¹ Alföldy 2010.

² Komáromi 2011, 235–236.

³ Alföldy 2010.

⁴ Alföldy 2010.

⁵ Pompor 2008, 66, vö. Komáromi 2011, 237–238.

⁶ Alföldy 2010, Pompor 2008.

⁷ Pompor 2008, 65; Komáromi 2011, 241.

⁸ Lázár 2014.

⁹ Pompor 2008, 175.

¹⁰ Pompor 2008, 144.

¹¹ Pompor 2008, 106.

Hah! – kezdte a replikát egy színészi felkiáltással a Sárga, akkor különben már rég összefolyt a két festékpötty, de nem volt ideje befejezni a mondatot, mert a kislány, akinek az ecsetjéről lehullottak, meglátta őket, és így szólt:

– Nicsak, milyen szép zöld pötty!”¹²

Lázár Ervin: A Kék meg a Sárga című meséjének dramatikus feldolgozási modelljei a Nagyrécei Tündérbert Óvoda és Bölcsőde intézményében

Kutatásunk során azt vizsgáltuk, hogy egy mese dramatikus jellegű feldolgozásai milyen reakciókat, gondolatokat, érzelmi megnyilvánulásokat váltanak ki az óvodáskorú gyermekekből, illetve ezek között milyen jellegű, és mekkora különbségek vannak. A különböző mesélési módok hatásaiban rejlő azonosságok és eltérések kimutathatósága érdekében a gyermekek ugyanazon mesét hallották, Lázár Ervin: A Kék meg a Sárga című meséjét, öt különböző mesélési módban. Több mese esetén a mesék témája befolyásolhatta volna a gyermekek érdeklődését.

Mindegyik tevékenységhez előzetesen részletes tevékenységtervet készítettünk, az egyes formákhoz minden nap különböző vizuális és környezeti tevékenységeket kapcsolunk.

A mesélési módok megvalósulásának sorrendje nem véletlenszerű, azt feltételeztük, hogy a mesélési módok sorrendjével azonosan fog nőni a gyermekek érdeklődése.

A vizsgálat helyszíne és a vizsgálatba vont gyermekcsoport

A vizsgálatot a Nagyrécei Tündérbert Óvoda és Bölcsőde részben osztott nagycsoportjában végeztük. Az intézményben közel 70 éve folyik óvodai nevelés, jelenleg két óvodai és egy bölcsődei csoporttal, több mint 60 gyermekkel működnek. Az intézmény alaptevékenysége az óvodai és bölcsődei nevelés, valamint a gyermekétkeztetés. Az intézmény a kis település központi részén helyezkedik el, közlekedési szempontból jól megközelíthető. A részben osztott középső-és nagycsoport összlétszáma 26 fő, a tevékenységek alkalmával egy-két gyermek kivételével szinte az egész csoport jelen volt. A csoportba egy Sajátos Nevelési Igényű, egy hiperaktív és két hátrányos helyzetű gyermek jár. Az óvodapedagógusuk elmondása alapján a csoport jelentős része otthoni környezetében nem hall rendszeresen mesét, ezért a gyermekek mesehallgatásra való fogékonysága változó, hullámzó.

Hagyományos mesemondás

Már a mesebemutatókat megelőző napokban megfigyeltük, megneveztük és összehasonlítottuk az őket körülvevő eszközök, tárgyak, játékszerek színét. Az óvodaudvaron az udvari játékok színein kívül megfigyeltük a természet színeit is, és a környékbeli sétaték alkalmával is lelkesen hívtuk fel a figyelmüket a különböző színekre. Rajzolás közben is beszélgettünk a színekről, mi milyen színű, ki mit rajzolt, azt milyen színűre színezi ki. Festés során próbálkoztunk a színek összekeverésével, amelyet nagyon élveztek a gyerekek. Kipróbáltuk és megbeszéltük, milyen színek segítségével, mely új

¹² Lázár 2014.

színeket tudunk előállítani. Sötétítettük és világosítottuk is a festékeket, hogy megtapasztalhassuk, mennyi féle árnyalata lehet egy színnek.

A mesét először hagyományos mesemondással hallhatták a gyerekek. Az óvodások végig csendben hallgatták a mesét, néhányan tátott szájjal, meglepetten figyeltek. Az előadásban nagy hangsúlyt fektettünk a korábban ismeretlen szavak megértésére (ingerülten, fitymálóan, lebiggyesztette, mohó, replika), kifejező kiejtésükre, az értelmüknek megfelelő mimika és testbeszéd kíséretében.

Kifejezetten tetszett a gyermekeknek, hogy az „Engedje meg, hogy föl kacagjak!” gúnyos mondat után a mesélő is elnevette magát. Látszott rajtuk, hogy megérintette őket az, hogy – az író mágikus realizmusának köszönhetően – a mese a valósággal társul, ez elősegítette, hogy jobban bele tudják élni magukat a történetbe. A bemutatás sikerét igazolja, hogy a következő napi szabadjáték során egy kislány önszántából vitt egy székkel, körülbelül oda, ahol előző nap a mesélő mesélt, kezébe vett egy könyvet és úgy tett mintha abból mesélne.

Papírszínház mesefeldolgozás

Második alkalommal papírszínház előadásmóddal valósult meg a mesélés, melyhez saját készítésű oldalakat használtunk. A mesélés előtt előre megrajzolt és kivágott festőpalettákra festhették a gyermekek a kedvenc színeiket. A játéktevékenység során a csoport színes kishajókat ábrázoló mátrix kártyával és színes festékfoltokat ábrázoló dooble kártyajáték segítségével is ismerkedett a színekkel. A papírszínház keretének csoportszobába való bevitelére nagy csodálkozást váltott ki a gyermekekből. Ezelőtt még nem találkoztak ezzel a mesélési módszerrel.

A papírszínház előadás közben a mesélő egy fakeretbe helyezett, képekkel ellátott lapsort mozgató mesemondás közben. A lapok első felén a mese eseményei láthatóak, a hátoldalán a mese szövege. A lapok mozgatása, cseréje fejt ki a drámai hatást. A lapok mozgatásának ideje és mértéke is hozzájárul a feszültség fokozásához. A figyelem fenntartását segítik elő a fakeretbe bújt képek. A figyelem két tapasztalási mód között oszlik meg, egyszerre látható és hallgató is a mese. A történetek megértését bármely életkorban elősegítik a képi ábrázolások. A megfelelő hatás esztétikus és igényes képekkel érhető el.¹³ A tevékenység elején arról beszélgettünk, ki az, aki volt már színházban. Beszélgettünk arról is, hogy hogyan viselkedünk a színházban és hogyan öltözünk fel, ha színházba megyünk? Tetszett a gyerekeknek, hogy eljátszottuk a színházlátogatás előkészületeit, és megfelelő motiváció volt, hogy belépőjegyeket is kaptak. A mesélés közbeni felnevetés ismét megmosolyogtatta a gyerekeket, halk nevetések is hallatszottak. Egy kislány utólag úgy értékelte ezt a formát, hogy „az tetszett, hogy változtak a lapok, amiken rajta volt a mese!” Először kissé félve közeledtek az eszközhöz, később már szívesen fedezték fel, hogyan nyílik ki és záródik össze a doboz. Egy kislány, aki fizikálisan nem nagyon közeledett az eszköz felé, csak távolról figyelte, a mesélés után egy másik tevékenység közben váratlanul azt mondta: „Szép ez a doboz!”

---

¹³ Csányi – Simon – Tsík, 2016, 23–24.

1. kép. Papírszínház-foglalkozás

Mesepárnás feldolgozás

A mese harmadik előadása mesepárnával történt, amelyhez saját készítésű mesélési eszközt alkalmaztunk. A mesepárnás mesélés által a gyermekek az élményen felül képesek lesznek a mese helyszíneit és a mese szereplőit összekapcsolni, mindezzel segítve a szövegértelmezésüket. A mesepárna nemcsak motivációs eszköz, habár annak is kiváló, hanem a differenciált anyanyelvi fejlesztés egyik eszköze. Személyiségfejlesztő hatásán felül művészeti élményt nyújt, és művészeti értéket közvetít. A képi látásmód hatására a gyermekek vizuális kifejezőkészsége is fejlődik.¹⁴ A mesepárnával, mint eszközzel való mesélés alatt a gyermekek láthatják az éppen hallott mese eseményeit, helyszíneit, szereplőit. A mesepárna jellegzetessége a puhasága. Amellett, hogy felkelti a gyermekek figyelmét, szívesen veszik kezükbe, tapogatózás, érintkezés által is tapasztalatokat szerezhetnek róla. Az óvodai nevelés során alkalmazható a tematikus hetek során, a mindennapokban, a meséléshez kapcsolódó tevékenységek alkalmával és a gyermekek szabadjátéka során.¹⁵

A mesepárna, mint pedagógiai eszköz könnyen elkészíthető, egyszerűen tárolható, hordozható, emellett jelentős figyelemfelkeltő hatással bír, a gyermekek számára is kézbe vehető, használható. Hatása befolyásolja a későbbi szövegértő olvasást és a szövegfeldolgozást. A közelség nyugalmat okoz a zavart kisgyermeknek, ezért a nyugtalan, magatartás problémákkal küzdő gyermekeknel is hatásos az alkalmazása. Nehezen megszólaló, zárkózott, keveset beszélő gyermekeknek is hatásos, a mesepárnával való rövid ismerkedés után megszólaltak a máskor zárkózottabb gyerekek.¹⁶

A mesefoglalkozás előtt színekhez kapcsolódó kísérletet, megfigyelést végeztünk. Két pohár közül az egyikbe sárga festékkel színezett vizet, a másikba kék festékkel színezett vizet tettünk. A két pohár közé egy üres poharat helyeztünk. A színes vizeket tartalmazó poharakba egy-egy papírsebkenőt helyeztünk, amelyeknek a másik végét a köztes, üres pohárba helyeztük. Megfigyeltük a kísérlet eredményét, hogy a zsebkenők elszíneződésével a középső pohárban zöld színű folyadék fog megjelenni.

A gyermekek a tevékenység napjának reggelén izgatottan kérdezték, hogy „Ma is a festékes mese lesz?” A mesepárnás mesélési módszerrel sem találkozhattak ezelőtt

¹⁴ Pálfi 2021, 8.

¹⁵ Pálfi 2021, 8.

¹⁶ Pálfi 2016.

még a gyermekek. A mesét végig figyelemmel kísérték, már több reakció volt megfigyelhető. Többször össze-össze néztek, elmosolyodtak, elcsodálóztak, néha megszólaltak. A mesélési eszköz kapcsán nagyon lelkesek voltak, mindegyikük szerette volna alaposan szemügyre venni. A mesepárnán az elemek tépőzárral való levétele, feltétele nagyon elnyerte a gyermekek tetszését, szívesen próbálgatták. Puhaságát is felfedezték, megölelték, ráhelyezték a fejüket. Az egyik kislány haza is szerette volna vinni.

2. kép. Mesepárna – foglalkozás 1.

3. kép. Mesepárna – foglalkozás 2.

Festéssel egybekötött mesemondás

A negyedik tevékenység bizonyult a legsikeresebbnek a gyermekek körében, amely során a mesélő a mese mondása közben festette meg a mese történéseit. A gyermekek lelkesen fogadták a festőállványt, hatalmas ujjongásba kezdtek, elkezdték kiabálni, hogy „Festőállvány!” „Nézzétek, egy festőállvány!” Egy kisfiú a rajztábla bevitele közben lelkesen, a székéről felállva felkiáltott, hogy „Tudtam, én tudtam, hogy tényleg léteznek a festékpöttyök!” A mesélést megelőző játéktevékenység során ezen a napon különböző színű kupakokból kellett kiválogatni a kékeket, a sárgákat, és a zöldeket. A közös játék során annak a gyermeknek kellett felállnia, akin az elhangzott színű ruhadarab volt. Mindenkinek kellett hoznia egy kosárba zöld tárgyat, játékot.

Nagyon meglepődtek a gyermekek, amikor megtudták, hogy most úgy fogják hallani a festékpöttyökről szóló mesét, hogy közben láthatják a festve eléjük táruló eseményeket. Csodálkozva kérdezték, hogy „De azt hogyan?” „Olyan is lehet?” Voltak pillanatok, amikor némán, tátott szájjal, szinte mozdulatlanul nézték és hallgatták a történeteket, az előzőekhez képest sokkal többször felnevettek, elmosolyodtak. Többször meg is szólaltak, például amikor először kezdett látszani a zöld szín. A végén megjegyezték, hogy tényleg olyan szép ez a zöld pötty, mint ahogyan a kisfiú mondta a mesében.

A mese végeztével a gyerekek közelebb jöttek és közösen megcsodáltuk az elkészült festményt. A gyermekek a tetszésüket azzal indokolták, hogy „Mert láttuk a festékpöttyöket!” „Olyan volt, mintha te lennél az a kisfiú, aki fest!” „Szép volt a virág, a tenger, az ég, minden!” „Láthattuk, hogy tényleg léteznek a festékpöttyök.”

4. kép. Mesemondás festéssel

Mesedramatizálás

Az utolsó mesélési mód során a gyermekek már nemcsak hallhatták és láthatták Lázár Ervin művét, hanem maguk is a mese részesévé válhattak egy közös mozgásos dramatizálással. A drámajáték alapja az együtt játszás, a közös tevékenység, amikor mindenki a játék részese, és a játék a gyermekeknek szól, nem a közönségnek.¹⁷ Ezen a napon a meséhez kapcsolt játéktevékenység során kartonból kivágott festőpalettán színfoltok szerepeltek, és fa ruhacsipeszekben ugyanazok a színek jelentek meg. A feladat az volt, hogy a megfelelő színhez kellett csíptetni a csipeszt.

A gyermekcsoport a mesedramatizálás közben a várakozáshoz képest passzívabb volt, ugyanakkor közreműködők voltak, szívesen részt vettek, élvezték a tevékenységet. Meglepetést okoztak számunkra azzal, hogy a megszólalásokat, a kérdéseket, a válaszokat önállóan, emlékezetből mondták. A festékfoltok veszekedését a dramatizálás során a gyermekek mozgásukkal és mimikájukkal is bemutatták. A meséről beszélgetve közösen megállapítottuk, hogy valóban mindenki szép és jó valamiben. Az emberek is olyanok, mint a színek, nem egyformák, különbözőek, másban tehetségesek. Ha nem veszekszünk a másikkal, mint a festékpöttyök, hanem közösen összefogunk, valami olyan szépet alkothatunk, mint a színek összekavarodásával létrejött zöld festékfolt.

¹⁷ Gönczöl 2013.

5. kép. Mesedramatizálás

Összegzés

Ugyanazon mese különböző dramatizációs formákban való elmesélése kapcsán azt feltételeztük, hogy nagyobb érdeklődést és több érzelmi megnyilvánulást vált ki a gyermekekből az összetettebb mesélési forma, ahol nemcsak hallhatják, hanem láthatják is a mese történéseit, illetve, ha szerepvállalással saját maguk is a mese részesévé válhatnak. A feltételezés csak részben igazolódott be, hiszen a festés közbeni mesélés örvendett a legnagyobb sikernek. A negyedik mesélésig a feltételezésnek megfelelően fokozatosan nőtt a gyermekek érdeklődése, viszont az utolsó mesefeldolgozásnak ezt ne sikerült túllépnie. Ezt azzal magyarázzuk, hogy a festéssel kísért bemutatás látványossága mellett teljesen új volt a gyermekeknek az élőjátékos dramatizáláshoz képest.

Összességében úgy értékeljük, hogy Lázár Ervin stílusa, a mese témája, és a látványra építő előadásmódja jelentősen hozzájárult a mese befogadásához, felidézéséhez, segítve az önálló szövegalkotás képességét is.

Mind a négy forma sikeresen szolgálta a mese mélyebb jelentésrétegeinek megértését, a közvetlen látványosabb reakciókon túl a mesélést követő napokban a gyermekek szabadjáték során használták a bemutatott eszközöket.

A választott dramatizált mese többféle témahébe illeszkedik, a környezeti és vizuális nevelésbe is integrálható.

Irodalom

- Alföldy J.: Lázár Ervinről az olvasólámpa fénykörében. *Könyv és nevelés*. XII (1) (2010) [online] https://olvasas.opkm.hu/portal/felso_menusor/konyv_es_neveles/lazar_ervinrol_az_olvasolampa_fenykoreben (letöltés ideje: 2023. február 14.)
- Csányi D. – Simon K. – Tsik S. (szerk.): *Papírszínház*. Módszertani kézikönyv. Budapest: Csimota Könyvkiadó, 2016.
- Gönczöl A.: Ariadné fonala – A mesereprodukció formái. In: Podráczky Judit (szerk.): *Művészeti nevelés kora gyermekkorban. Módszertani kaleidoszkóp*. Budapest: Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., 2013, 73–81.

- Komáromi G.: *Lázár Ervin élete és munkássága*. Budapest, Osiris, 2011, 235–259.
- Lázár Ervin: A kék meg a sárga. In *A Hétfejű Tündér*. Budapest, Csimota, 2014.
https://mek.oszk.hu/kiallitas/lazar/html/mesek_akekmegasarga.htm (a letöltés dátuma: 2023. január 30.)
- Pálfi J.: *Mesepárnás Mesecsoda. A mesepárna módszerének alkalmazása az óvodában, bölcsődében tevékenységtervek segítségével*. Budapest: Neteducation Kft., 2016.
- Pálfi J.: *Tehetséggondozás Mesepárnás meséléssel*. Komplex művészeti nevelés az óvodában. Budapest: Sprint Kft, 2021.
- Pompor Z.: *A hétfejű szeretet: Hagyomány és újítás Lázár Ervin elbeszélő művészetében*. Budapest, Kiss József Könyvkiadó, 2008. 118–218.